

Bogár László: Erős vezetők

2024 március 19. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Van egy „mondóka” arról, hogy négy generáció, vagyis nagyjából egy évszázad alatt miért omlanak össze a világbirodalmak

A ciklus azzal indul, hogy nehéz idők vannak, és e nehéz idők erős vezetőket szülnek. A második fázisban az erős vezetők aranykort teremtenek. A harmadik fázisban az aranykor népe (valójában persze inkább elitjei!) elkényelmesednek s elbázzák magukat. A negyedik fázisban aztán ez a hübrisz meg a túldimenzionált, egyre kevésbé megalapozott küldetés tudat nehéz időket hoz, melyek során minden összeomlik, és minden kezdődhet előlről.

Hogy a világ ma nehéz helyzetben van, abban mindenki egyetért, a különbség csak abban van, hogy mindenki máshol keresi és találja meg a nehéz idők legmélyebb okait. Vagyis a kialakuló frontvonal két oldalán állók kölcsönösen egymást okolják a bajokért, s úgy vélik, hogy a „másik” oldal csupa – tisztesség ne essék szólván – hülyékből és/vagy gazemberekből áll. Amiből formállogikailag az következne, hogy az egész világ hülyékből és/vagy gazemberekből áll, ami szerencsére egyelőre empirikusan nem igazolható, de kitérő munkával éppen e totál káosz felé tart a világ.

Az Orbán Viktor és Donald Trump találkozáját kommentáló mainstream globális média mindkettőjüket „erős vezetőnek” tartja, ami az olvasatukban persze negatív és a liberális demokrácia számára végveszélyt felidéz tulajdonság. Ám érdemes a bevezetőben idézett négyfázisú mondóka logikájához visszatérve beazonosítani, hogy mi okozza a mai „nehéz idők”, s hogy miben is áll Donald Trump és Orbán Viktor ereje valójában.

Ahogy arról már számos alkalommal szóltunk a mai „nehéz idők” fő oka az, hogy a negyedik fázisba, évszázadának végéhez ért az amerikai globális birodalom, az elitek negyedik generációja már „degenerációvá” vált, így, ha csak nem történik „valami”, akkor a birodalom ugyanúgy összeomlik, ahogy elődjei is összeomlottak. Ez önmagában is nagyon nagy dráma, de tovább súlyosbítja e helyzetet az, hogy ezzel nemcsak Amerika évszázada ér véget, hanem a modern Nyugat elmúlt ötszáz-hatszáz éves korszaka is. A legfőbb fenyegetést azonban az jelenti, hogy erről, legalábbis a legutóbbi időkig, csak a birodalmat kiszolgáló globális média véleményhatalmi gépezetének elbeszélési módjának „nyelvén” lehetett megszólalni. Ez az apologetikus metanyelv azonban arról igyekszik meggyőzni az emberiséget, hogy a probléma nem az amerikai birodalommal van, a nyugatias modernitással meg aztán végképp nem, mert a liberális demokrácia plusz szabad piacgazdaság kombinációjára épülő világrend minden létező világok legjobbika. A probléma szerintük azokkal van, akik ezt a „csodálatos” világberendezkedést támadják, vagyis a Donald Trump és Orbán Viktor által megjelenített „erős vezetőkkel”, így ők jelentik ma e demokratikus világra a legnagyobb veszélyt.

Ez van tehát a narratívák globális háborúja örvényeinek „fecsegő felszínén”, de mi van a „hallgatag mélyben”, és ami legalább ennyire érdekes, mi kapcsolja össze „furcsa párként” ezt a két embert. Lássuk be, elég bizarr, hogy az éppen uralkodó világbirodalom volt és leendő legfőbb ura és egy „kelet-európai kisállam” (Bibó István) vezetője között ilyen fesztelen természetesség, minden létező verbális tabu megdöntésére hajlamos és képes „liaison” jöjjön létre. A legmélyebb ok az, hogy mindketten tisztában vannak azzal, hogy milyen lehetetlenül nehéz és veszélyes feladatra vállalkoztak, és hogy e feladat legfőbb nehézségét a valóságos helyzet elbeszélhetlensége jelenti. Bár egyes főbb elemek megnevezhetők (például a migráció, az identitás és a béke ügye) de a legmélyebb lényeg, hogy az amerikai birodalom, sőt az egész Nyugat most kezdődő látványos és történelmi mélységű összeomlása mögött (alatt, felett stb.) olyan tektonikai energiák feszülnek, amelyek egyelőre elbeszélhetetlenek. És azért elbeszélhetetlenek, mert a globális valóságipari művek ma a hamis valóság ketreceiben tárolja az egész emberiséget, egyelőre azokat is, akikben azonban már éreledik a gyanú, hogy az emberiséget fenyegető veszély sokkal nagyobb és mélyebb, mint azt bárki feltételezni tudná. És szemben az uralkodó narratívával, a magát liberális demokráciaként és szabad piacgazdaságként ünneplő létmód valójában egy olyan rejtett globális diktatúra, amely az egész emberi létezés összeomlását idézheti elő.

Az teljesen érthető, hogy a világot egyelőre meghatározó, de összeomlóban lévő birodalom vezető személyisége mindent igyekszik megtenni, hogy a birodalom talapzatát jelentő nemzetállam népe számára elbeszélhetővé tegye mindezt, de hogyan és miért játszhat ebben ennyire meghatározó szerepet egy olyan „kelet-európai kisállam” s annak vezetője, mint amilyen Magyarország? Az erre a jogos kérdésre adható válasz megrendítő mélységgel mutatja meg azt, hogy egy anyagi és fizikai értelemben vett „kisállam” lelki, erkölcsi, szellemi értelemben messze túlnyúlhat a fizikai dimenziójának határain. Egyszeren arról van szó, hogy ma az egész Nyugat számára, már legalábbis azok számára, akik szabadulni szeretnének a hamis valóságok ketreceiből, Orbán Viktor elbeszélési módja az egyetlen olyan narratíva, amely képes a legmélyebb lényegét is feltárni.

Tucker Carlson Orbán Viktorral készített százmilliós nézettségű interjúja világossá tette azt is, hogy a „birodalomkiválasztó fű hatalom” saját védelme alá helyezte Orbán Viktort és narratíváját, és ez a szimbolikus hatalmi „státusz” minden nyugati vezető számára elérhetetlen. Egyelőre Trump számára is. Ez adta meghívásának alapját, „erős vezető” csak e státusz birtokosa lehet.

Bogár László

A szerző közgazdász

www.magyarhirlap.hu

Ajánló